

Tár

Regie: Todd Field | Cast: Cate Blanchett, Noémie Merlant, Nina Hoss, e.a. | VS, 2022 | Engels gesproken, NL/FR ondertiteld | 2u38

Lydia Tár is een grensverleggende dirigente op het hoogtepunt van haar carrière. Ze staat aan het hoofd van een vermaard internationaal orkest en is een ware beroemdheid in de wereld van de klassieke muziek. Ze is druk bezig met de langverwachte live-uitvoering van Mahlers Vijfde Symfonie en met haar boekpresentatie die eraan komt. Maar er komen barsten in de hoogstaande perfectie waarvoor ze staat.

Cate Blanchetts vertolking is zo indrukwekkend dat veel kijkers overtuigd raken dat Tár een biopic is over een bestaand persoon. Dat dit niet zo is, doet niets af aan de kracht van de film die een intense inblik geeft in de impact van de macht die iemand automatisch krijgt bij grote roem en verering. Het verhaal wordt niet louter chronologisch, maar elliptisch verteld, wat het - net als de realiteit - complexer en beklemmender maakt. Een erg hedendaagse film over wat er kan mislopen wanneer een culturele reus te ver gaat en over de vraag of we onderscheid kunnen (of moeten) maken tussen het privéleven en de fouten van een kunstenaar enerzijds en zijn kunst anderzijds.

BINNENKORT

Le Bleu du Caftan
di 6.06.23 – 20u30

Tengo sueños eléctricos
di 13.06.23 – 20u30

Rose
di 20.06.23 – 20u30

Emily
di 27.06.23 – 20u30

www.ccstrombeek.be/film

tickets@ccstrombeek.be

EUROPA CINEMAS
CREATIVE EUROPE - MEDIA SUB-PROGRAMME

VAF
VLAAMS
AUDIOVISUEEL
FONDS

USFABRIEK
STROMBEEK

Is het onvermijdelijk dat je in een machtspositie over de schreef gaat om die status te vrijwaren? En hoe blijf je in zo'n situatie toch artistieke risico's nemen? Op die vragen zoekt regisseur Todd Field een antwoord in 'Tár', met dirigente Cate Blanchett in de hoofdrol.

Herbert Von Karajan. André Previn. Simon Rattle. Carlos Kleiber. Leonard Bernstein. Stuk voor stuk grote klassieke dirigenten, artiesten die de vertolkingen van symfonische orkesten naar een hoger niveau wisten te tillen. Een ander kenmerk dat hen verenigt: het zijn (of waren) allemaal mannen.

De klassieke muziek is nu eenmaal een notoir mannenbastion. Het zegt genoeg dat het bijvoorbeeld tot 2014 duurde voor de Berliner Philharmoniker een vrouwelijke koperblazer in dienst nam. Of dat er pas in 2007 een vrouw aan het hoofd van een belangrijk Amerikaans orkest verscheen - Marin Alsop, die directrice van de Baltimore Symphony werd.

Glazen plafond

Van bij het begin voel je dus sympathie voor de (fictieve) hoofdfiguur uit Todd Fields excellente drama 'Tár'. Lydia Tár is erin geslaagd de ogenschijnlijk onneembare vesting van de klassieke muziek te veroveren. Ze heeft het ene glazen plafond na het andere vermorzeld. Op haar 50ste mag ze zich een trotse EGOT-winnares noemen, de artistieke grand slam van Emmy, Grammy, Oscar en Tony. Ze mag als eerste vrouw een toonaangevend Duits orkest leiden. Ze staat op het punt een boek te publiceren. En er is de nakende voorstelling van de Vijfde Symfonie van Mahler, een van haar geliefde werken.

De Lydia die we leren kennen, die hoofdactrice Cate Blanchett met verbluffende trefzekerheid tot leven wekt, heeft professioneel alles waarvan ze had kunnen dromen. Privé lijkt het haar ook voor de wind te gaan. Haar echtgenote Sharon houdt van haar en samen brengen ze een geadopteerde dochter groot. De druk die Lydia's job haar oplegt, veroorzaakt echter spanningen, en het duurt niet lang voor er barsten zichtbaar worden. Haar positie en status hebben Lydia verleid tot manipulaties en hoogmoed.

Tegenstrijdig

'Tár' blinkt uit als subtiel portret van een boeiende vrouw in al haar tegenstrijdigheden. Of zoals regisseur-scenarist Todd Field het formuleert op GoldDerby.com: 'De film werpt een blik op iemand die complex, competent, hypocriet, achterbaks en soms leugenachtig is. Eenvoudig gesteld, ze is een mens. Is ze daarom schuldig aan alle aanklachten? Misschien,

misschien niet. Maar ze is zeker schuldig aan menselijkheid.'

Een grote troef van de film is net dat hij weigert sluitende antwoorden te geven of morele conclusies te trekken. Het ene moment voel je bewondering voor Lydia Tár, het volgende neemt ze beslissingen die een grens overschrijden. Maar Todd Field past ervoor op zijn hoofdpersonage te veel als een heldin of een schurk af te schilderen. Haar beweegredenen komen altijd aannemelijk en begrijpbaar over, ook al weet je dat ze misplaatst zijn. Het is best mogelijk dat je haar compleet anders inschat als je de film een tweede keer bekijkt - wat 'Tár' absoluut verdraagt.

Geen valse noot

Field doet er alles aan om de wereld waarin Lydia zich beweegt zo accuraat mogelijk weer te geven. De cineast wou een film maken die zelfs de grootste insiders kan overtuigen. Daarvoor deed hij een beroep op de kennis en ervaring van John Mauceri. De prominente dirigent heeft een resem boeken geschreven over de discipline, doceerde aan Yale en was ooit assistent van Leonard Bernstein. Het resultaat is een film die op geen enkel vlak een valse noot laat horen.

'Tár' is echter niet per se een verhaal over dirigeren of zelfs klassieke muziek. Het gaat over machtsrelaties in de breedste zin van het woord, en die tref je overal aan waar een hiërarchie te vinden is. Van daaruit stelt de film pertinente vragen. Doet iemands gedrag automatisch afbreuk aan zijn/haar professionele talent? Zijn kunst en moraliteit onlosmakelijk verbonden? Is het mogelijk een machtspositie te bekleden zonder er misbruik van te maken? Betekent de druk die macht met zich meebrengt dat je niet langer geneigd bent risico's te nemen en jezelf uit te dagen?

'Tár' past perfect bij de huidige cancel culture, maar gaat over veel meer dan dat.

Meer over de film op de website:

<https://www.ccstrombeek.be/film/tar>

